

CAP

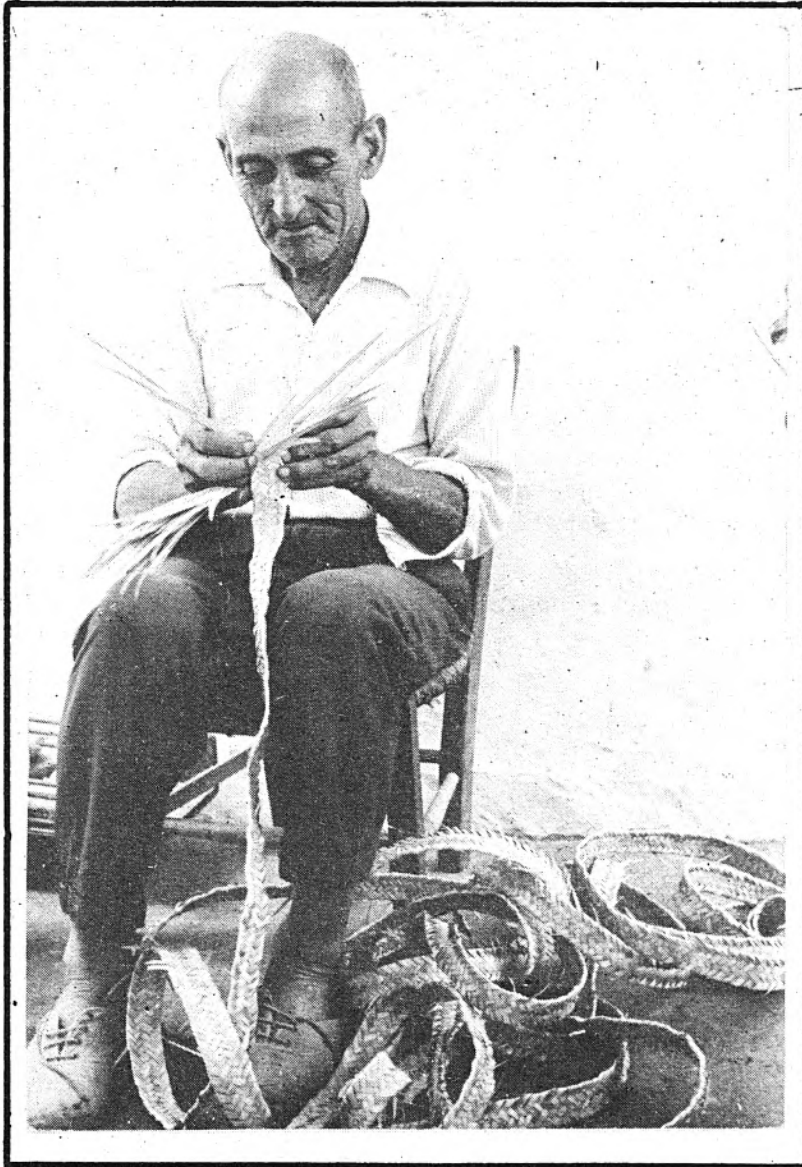
VERMELL

Nº 33

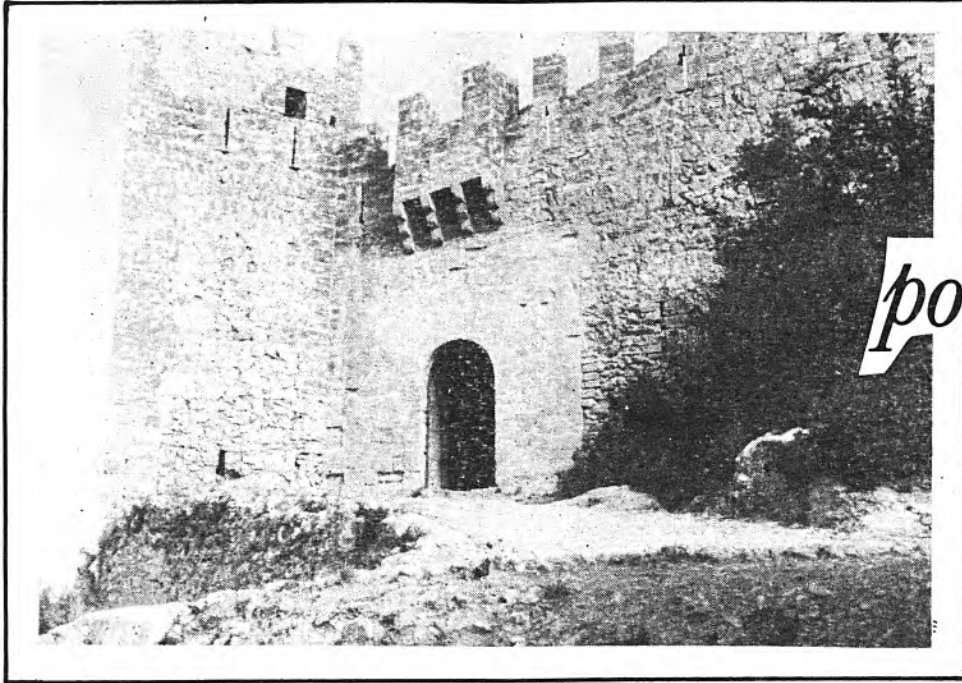
Capdepera-Cala Rajada

Setembre 83

ELS NOSTROS VELLS

HAN ESTAT NOTÍCIA

T E R C E R A E D A T

El tema dels vells ha entrat de ple dins la nostra societat. S'obrin clubs, es parla de residències, s'organitzen activitats, els partits els posen en programa...

Venturosament la medicina i les condicions de vida han allargat la nostra existència. De cada deu gabellins més d'un està jubilat; té més de 65 anys. Molts d'aquests jubilats disfruten d'una salut excel·lent i necessiten seguir en actiu. N'hi ha que a ca seva tenen tota la feina que volen; però també n'hi ha que, encara que ja no poden fer feina (ja n'han feta!), poden tenir alguna activitat més lleugera i els fa falta organitzar-se per donar sentit al seu temps lliure.

Una altra necessitat que es deixa sentir és la de trobar-se amb els amics de la seva edat i conversar, jugar, discutir i, quan faci falta, dir una paraula com a col·lectiu respecte de coses que els afecten (residència, club, etc.).

Tots n'hem d'aprendre: els vells a organitzar-se i donar sentit a la seva vida de jubilats i els joves a donar una mà sense actituds paternalistes.

Que els vells s'organitzin, tenguin clubs, residències, etc. mai pot dispensar cap família del respecte, l'acollida, l'estimació que deu als seus majors.

L L O C S D E V E N D A :

- Els dos estancs de Capdepera.
- Llibreria l'Orient.
- Llibreria Escolar.
- Llibreria Cala Rajada.
- Llibreria Quart Creixent. Ciutat.

UNA ALTRA Els assidus al nostre camp de futbol hem escoltat moltes vegades la propaganda d'un constructor local dient que "X... construye y destruye". El calfred et pega quan arribes a l'Olla per allunyar-te una estona de gent, platges i ciment. Al cap d'amunt d'aquest racó erm i esquerp hi estan aixecant una gran casa. Aquella frase enginyosa es torna tenebrosa.

ACAMPADA Devers 80 al.lots de Capdepera i Cala Rajada han acampat vuit dies a Cala Murta (dins Formentor), del 25 de juliol al 1 d'agost. Les gincames, tirolines, tallers i banys els han ajudat a treballar, jugar, divertir-se i estimar la natura en grup. Ara es prepara una devallada del Torrent de Pareis.

VELLS Segueixen essent actualitat. Els de Cala Rajada, dins les festes de Sant Roc, tengueren un acte per als més vells. Els de Capdepera, en un acte multitudinari, dins les festes de Sant Bartomeu, inauguraren un lloc d'esplai i tertúlia a la cantonada Gómez Ulla - Plaça de la Constitució; per començar hi feren una exposició de fotografies antigues.

Per cert, que aquest dies està a punt de concloure un estudi sociològic de la tercera edat de Capdepera i Cala Rajada encarregat per l'Ajuntament.

CONFRARIA Tal i com anunciàvem el mes passat, han tengut lloc, en el si de la Confraria de Pescadors, les eleccions dels càrrecs directius de l'entitat. Un procés que ha durat casi un mes i que ha donat el resultat següent: Patró Major, Mateu Mercant Sirer; Vice-Patró Major, Sebastià Garau Isern; Vice-Patró Major Segon, Joan Garau Flaquer. Lo més significatiu d'aquestes eleccions ha estat la incompatibilitat dels elegibles amb altres activitats al marge de la pesca.

GAS-OIL Seguint amb temes de pesca, hem de deixar constància del malestar del sector per la importantíssima reducció que ha sofert la quota de gas-oil subvencionat. Durant el mes d'agost, i també segueix així en el present mes de setembre, la dita quota s'ha reduït en un 40 % respecte del mes de juliol. Això vol dir que tot aquell combustible que s'utilitza per damunt de la quota s'ha de pagar a preu normal. Dit amb pessetes, a alguna barca de "bou" això li pot suposar unes despeses suplementàries d'unes 50.000 ₧ mensuals.

CC.OO. En cercles pròxims a aquest sindicat lamenten la poca inquietud que es nota en aquests moments entre els obrers i les dificultats que troben a moltes empreses, en contrast amb les facilitats que ofereixen a la UGT.

BARS Com ja ho feren l'any passat, també aquest estiu han duit els bars de les festes els alumnes de BUP i FP per arreplegar doblers en vistes al viatge d'estudis. A Capdepera no tragueren ni per una pipa.

DIRECTOR Ha estat designat Director de l'Escola de S'Alzinar, de Capdepera, Don Toni Sureda. La gent parla molt bé dels seus primers anys de mestre; esperam que aquesta sigui l'oportunitat perquè tregui lo millor de sí mateix i S'Alzinar comenci una nova etapa en bé del nostre poble.

ENTRENADOR L'equip de basquet local ja té entrenador titulat. Acaba d'aconseguir el títol En Tomeu Català; l'important és que ara els jugadors encertin la canastra.

FILATÈLIA "Sol Naixent" ha organitzat, per Sant Roc, la 2ª Exposició Filatèlica de Capdepera, commemorativa de l'entrega del Castell al poble. A la Residència de Cala Rajada s'exposaren col·leccions de deu nacions i cinc temàtiques. Corres concedí un matasegells especial per a aquesta mostra.

MARCH La casa mítica de Cala Rajada ha donat una escultura i una parell de quadros a l'Ajuntament de Palma, Molts pocs gabellins deuen haver sentit que aquestes obres sortissin d'aquí; tanmateix, per lo que les coneixiem i disfrutàvem...

Un any més, i amb la mateixa tònica de desàrrelament i llunyania del poble, han organitzat un curset d'esplai damunt l'Agulla; devora lo que es podria fer la participació ha estat insignificant, però pareix que ho cerquen.

(segueix a l'altra pàgina)

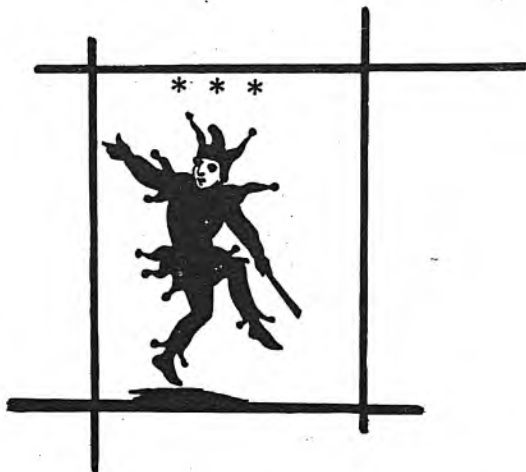
(ve de la pàgina anterior)

F E S T E S Com recordàvem a la portada del mes passat, l'agost és mes de festes. Per fidelitat a les més pures tradicions la pluja convertí en pelleringos els paperins acabats de posar tant per St. Roc a Cala Rajada com per St. Bartomeu a Capdepera.

Les festes de Sant Roc començaren amb un cercavila acompanyat de xeremies que acabà a la Plaça dels Pins amb una convidada de coca i vi i un homenatge als jubilats de més edat. Hi hagué turistes i mallorquins que es posaren com un tamborino; fins i tot se'n duïen un munt de trossos a ca seva. Pareixien temps de fam.

N'Ataulfo Martínez no pogué resistir la tentació d'organitzar unes carrers de bicicletes, i ja sabeu que ell d'això en sap. Tampoc els filatèlics del "Sol Naixent" volgueren quedar darrera amb motiu del primer aniversari de la seva naixença.

Les vetlades varen esser variades i cada una interessant dins el seu estil: La presentadora de la TVE, Silvia Tortosa, introduí Santi Sans, Johnny Aladin, Aires Gabellins, Tropical Show Ballet i los Fabulosos Paraguayos. Un altre vespre l'ompliren els cantants Tomeu Peña, Pau Riba, Joan Bibiloni i Ovidi Montllor. Llàstima que molta gent es conformàs amb En Tomeu Peña i es perdés els poemes recitats per Ovidi Montllor. La darrera vetlada, endemés dels focs d'artifici, tengué un to de gran sensibilitat amb el grup de mim "El Tricicle" amb l'obra "Manicomi".

Les festes de Sant Bartomeu si tengueren una característica fou la nombrosa assistència a tots els actes. Començà amb el cercavila amb Banda i Tambors.

Hi hagué el torneig de futbol, la V carrera popular (amb uns 40 participants), el "tiro pichón" i la Plaça d'Es Sitjar s'omplí de nins el dematí de St. Bartomeu per trencar olles, jugar i córrer el conill i el pollastre.

Les vetlades de sa Plaça d'Es Sitjar varen esser gratuïtes i la gent no hi va faltar: Un vespre per seguir les endemeses de "N'Espardenyeta i el Rei", representada pel grup Cucorba; un altre per la demostració de judo del Club Muratore i el concert de la banda de música Filarmònica de Porreres; un altre per revire nostàlgies escoltant José Guardiola, Ramón Calduch, Salomé, Lucio Barbosa i Bruixos; un altre En Xesc Forteza amb "Pocaverqonyes S.A." deia lo que la gent volia escoltar i, finalment, la vetlada nostra amb l'escola de Ballet Clàssic de Capdepera, Castell de Capdepera i Sa Gavella.

A l'església, el dissabte de la festa hi hagué un concert de la rondalla "Aplec de Gabellins" i la Coral S'Alzinar; és de les vegades que hi hem vist més gent. L'horabaixa del dia de Sant Bartomeu hi hagué una Concelebració solemne amb homilia de Mn. Tomeu Català.

La barrumbada caiguda una hora abans no espantà els vells que ompliren la Plaça de la Constitució, digueren gloses, cantaren cançons antigues, tastaren les coques i el vi i obriren un local social amb exposició de fotos.

La pluja obligà a suspendre les carreres de cavalls i els focs d'artifici hagueren d'esperar fins l'endemà perquè tot estava molt humit.

Del reclam ecologista se'n cuidà un col.laborador d'aquesta revista que penjà una pancarta enmig del carrer d'Es Port: "Sant Bartomeu, Sant Bartomeu; el Trenc és nostre i no és seu!"

FRIVOLITATS Aquesta època de l'any Cala Rajada dona per fer una crònica diària de princeses tristes i estantisses, marquesos elegants i arnats, artistes destapades i tenyides... etc., etc. ¿A voltros vos interessa?

CENTENARI Ompl de coratge sebre que la revista de poble "Felanitx" ha arribat als cent anys. La nostra felicitació més sincera i acceptam l'envit. ¿Vos imajinau "Cap Vermell" d'aquí a cent anys?

NORMALITZACIÓ A poc a poc es fan passes. Els programes de festes s'han redactat en mallorquí i castellà. També alguns rétolos s'han escrit correctament, encara que no tots. Esperem que els particulars i comerciants també s'animin. Encara que no serveix per guanyar més...

CANOES Escarrufa veure, un dia sí i l'altre també, com les canoes s'atraquen a tota velocitat fins a poques passes de la platja, entre nins i adults que es banyen. Qualsevol dia hi haurà una desgràcia. Tampoc no és gens agradable veure com es passeja per damunt la platja un nin amb una pistola amb l'arpó parat.

CASTELL Li han posat una mini-il.luminació, dos focus, que mostren el Portalet i un tros de murada. La prova pot servir per veure que, amb pocs doblers, podria quedar il.luminat dignament.

Encara que, en aquest moment, lo que manco necessita el Castell és llum. Ja és hora de que es reunisqui el Patronat i comenci a fer-hi feina. Si-badam l'haurem d'aixer d'en terra.

AIGUA Potser l'aigua caiguda amb abundància la segona quinzena d'agost haurà ajudat a resoldre el problema d'un sector de Cala Rajada que, en comptes de rebre aigua potable, no s'hi podien ni dutxar.

TAMPICO Li han tallat la cresta. Intentaren aixecar un àtic ràpidament, a veure si passava per malla, però li han fet esbucar.

DURANT ELS MESOS DE JULIOL I AGOST...

Han nascut:

Elionor Morey Esteva
de Pere i Magdalena.
Catalina M^a. Arasa Potsles
de Agustín i Caterin.
Joan Ignaci Adrover Sancho
de Joan i Consuelo.
Joan Arévalo Domínguez
de Pere i M^a. Angels.
Lucia Rodríguez Romera
de Enrique i Isabel.
Pere Terrassa Hernández
de Eugenio i Julia.
Cristina M^a. Saura Woods
de Enrique i Elaine.
Antoni Lliteres Koncke
de Antoni i Manuela.
Sara Casellas Schwageli
de Eduardo i Madelaine.
M^a. del Carmen Cerro Flaquer
de Gregorio i Maria.
Abigail Rosa Lorenzo
de Silverio i Juana.
Margalida Quart Pascual
de Joan Josep i Bàrbara.
Natalia Flaquer Bell
de Miquel i Janean
Pablo York Scarlet Bolívar
de Paul i Josefa.
Fani Tous Gomann
de Pere i Heidrun.
M^a. Cristina Lillo Muñoz
de Fernando i Francisca.

S'han casat:

José Carayol Pérez
amb Ingrit Weehuizen Beltrán.
Luís Salvador Vidal
amb Josefa Piñol Torrente.
Joan Mercant Terrassa
amb Joanita Terrassa Vives.
Pep Gomila Gómez-Quintero
amb M^a. Isabel Guspí Cursach.

Han mort:

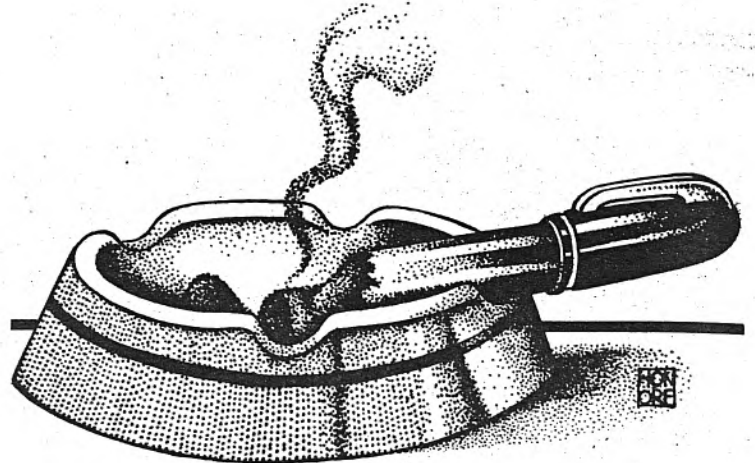
Antònia Juan Pascual.
Catalina Carbonell Servera.
Joan Massanet Pascual.
Magdalena Ferrer Orpí.
Ewalt Finberg.
Bàrbara Flaquer Obrador.
Gabriel Alzina Lliteres.
Richard Graaf-Hunter.
Richard Boileau.
Antònia Campins Pastor.

VIDA !! VIDA !!
 com crit que la carn esqueixa
 carn
 nacuda carn
 amb dolor.

Carn de l'amor de si,
 carn de l'autoconeixença,
 i banyada de plors i llàgrimes
 perquè per a morir se sent,
 s'estima a si mateixa.

MATEU GILI

per què ?

- PER QUÈ *els municipals no acompanyaven el cercavila de Sant Bartomeu?*
- PER QUÈ *demanam a les medicines lo que sols pot donar l'estimació?*
- PER QUÈ *deixam les bosses i els poals de brutícia com no els voldríem trobar noltros?*
- PER QUÈ *ningú pot assegurar que no acabarà els seus dies a una residència de vells?*

dècimes afuades

Des Pastor de Son Perdiu

*Festes passades, coques menjades...
 L'any que ve serà un altre any,
 ja que lo que es diu enguany
 han estat festes banyades.
 Casi les mos ha esvortades
 aquesta pluja esperada!
 Que faci una barrumbada
 no mos ne sap gens de greu!
 Però per Sant Bartomeu !?!
 Això és una animalada!*

H E M F E T A Q U E S T N Ú M E R O :

Joan Nebot
 Mari Germa Melis
 Joana Colom
 Jaume Fuster
 Biel Pérez
 M^a. Antònia Nadal
 Maria Vives
 Pep Terrassa
 Ani Muñoz
 Joan M. Rosa
 Margàlida Rexach

Gori Mateu
 Mateu Gili
 Antònia García
 Lluçia Sirer
 Toni Guiscafré

Els articles publicats en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus autors.

Bolletí de l'Obra Cultural Balear
 Capdepera-Cala Rajada
 SETEMBRE 1983
 Carrer d'Es Port, 43 - CAPDEPERA
 Dipòsit Legal: P.M. 497/80
 Imprimeix: Apóstol y Civilizador, Petra.

DESDE MALLORCA Y SOBRE EL MAR...

Respuesta a Isabel

Desde Mallorca y sobre el mar, pretendo contestar al párrafo final de una carta firmada por "Isabel" en la Revista Cap Vermell de Agosto 83. A mi juicio, tal carta, no debería, la redacción de la revista, haberla incluido en su repertorio editorial, ya que se trata de una publicación de contenido cultural e informativo y todo lo formalmente defectuoso debe ser corregido en beneficio de los informados.

El párrafo, al que me refiero, dice textualmente así:

"Ay una lengua la Española, diferentes Dialectos, Mallorquín, Valenciano, Catalan, Gallego ..."

Debió decir así (independientemente del valor de su contenido): "Hay una lengua: la Española; diferentes dialectos: Mallorquín, Valenciano, Catalán, Gallego..."; si bien, puede redactarse de otras formas igualmente correctas.

Nuestro artículo, no pretende ni politizar, ni polemizar nada; sino aclarar conceptos, al parecer, no sobradamente comprendidos.

Si nos sometemos a hechos semiológicos, universalmente válidos, no hay sólo una lengua, sino infinitas lenguas, teniendo en cuenta que a todas ellas, las podemos definir como conjunto de signos que conocen y aceptan para comunicarse, los emisores y receptores de las variadas colectividades del mundo. Ahora bien, esta concepción, puramente semiótica y que amparan todas las Academias del Mundo, así como Organismos Internacionales: ONU, UNESCO, asociaciones defensoras de los derechos humanos, Concilio Vaticano II, etc; que es rotunda y contundente, adolece de defectos formales que amparan los pueblos más cultos de la tierra, y yo creo que con suficientes razones; porque no es lo mismo la lengua guaraní, hotentote, zulú, malgache, etc; que el inglés, castellano, francés, catalán, etc;

y no, porque no sean de la misma categoría unas y otras, según la definición anterior; sino, porque las primeras no han sido trasmisoras de cultura y las segundas sí; sin embargo a todas ellas les concedemos todo respeto.

Centrándonos un poco más en nuestra contestación, pero sin perder de vista lo antes expresado, refutamos la doctrina expuesta por "Isabel" en toda línea; en España, hoy por hoy, se practican cuatro lenguas: el castellano, el catalán, el gallego y el euskera; lenguas que a su vez tienen sus propias áreas dialectales e incluso áreas locales y hasta argots determinados. De ninguna manera el gallego y el catalán proceden del castellano, sino que las tres lenguas son, en el sentido genético y exclusivamente en ese sentido, "dialectos" del latín, que a su vez lo es del indo-europeo, etc.; el caso del euskera es "harina de otro costal", y hasta ahora no conocemos su genes. En definitiva, toda lengua es dialecto de aquella de la cual procede; y esto no me lo invento yo, sino las Academias de las Lenguas, a las que cito como argumento de autoridad.

De otro lado, y en sentido "histórico", las gramáticas consideran lengua, a aquel sistema de comunicación que en el transcurso de los tiempos, ha servido como vehículo transmisor de cultura, y en este sentido, qué duda cabe, que el castellano, catalán, gallego y euskera merecen también el apelativo de lengua. Ahora, y en este momento del desarrollo de mi escrito, es cuando se plantean los problemas de áreas dialectales, y efectivamente está entre ellas, el problema del mallorquín, la solución de esta cuestión es bastante sencilla (pudiéramos hablar más extensamente sobre el tema, pero nos lo impide la falta de espacio); genéticamente procede del catalán, y estructuralmente se somete a la gramática catalana; y los mallorquines dedicados a actividades intelectuales se someten a la normativa que establece la Academia de la Lengua Catalana; lo mismo que lo hacen los

(segueix a l'altra pàgina)

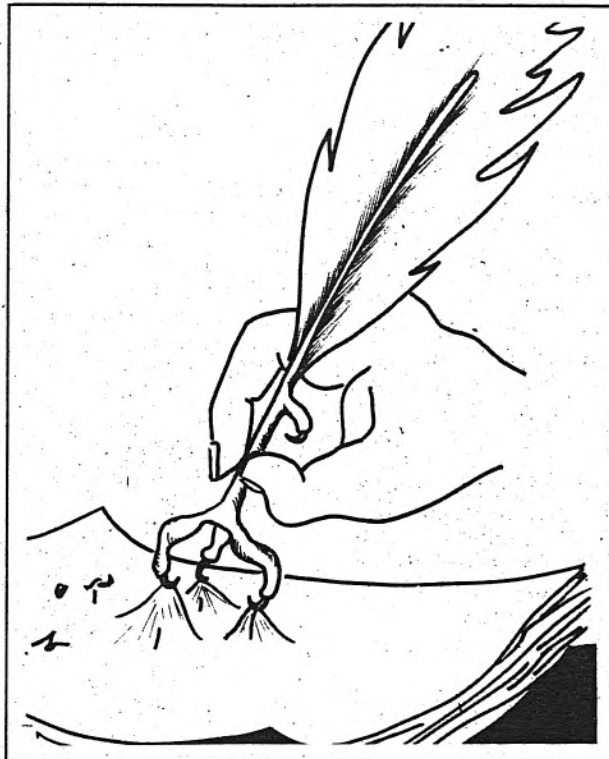
(ve de la pàgina anterior)

extremeños, andaluces, canarios e hispanoamericanos, respecto de la lengua castellana. Pero ello no significa que las peculiaridades fonéticas, morfológicas, semánticas y sintácticas propias del área genético-lingüístico balear, que sus intelectuales utilizan con absoluta vigencia, proporcione ningún desdoro sino por el contrario singularice el mallorquín y enriquezca a toda el área lingüística catalana.

Finalmente denominar "español" o "castellano", a ese idioma, resulta indiferente en la mayor parte de España,

sería preferible llamarle castellano, porque salvo para los rabiosos separatistas, tan español es el catalán como el gallego y el euskera; no obstante, la mayor parte de los hispanoamericanos, prefieren el término español, para desligarse en lo físico como en lo moral, de cualquier dependencia de su antigua metrópoli, por ser países soberanos que en su mayor parte fueron conquistados y colonizados por gentes de Castilla.

JUAN IRIBARNEGARAY JADO
Profesor Numerario de Lengua Castellana

CARTA OBERTA A "SA GAVELLA"

Jo voldria...

¿Com dir-vos el que jo voldria si les paraules se tornen sulles, adustes, inexpressives davant els vostres cançons?

Jo voldria... embaular paraules per teixir una emoció, la que em tova el cor davant les vostres cançons.

Jo voldria... però com, si la vostra música és una rierada de suggeriments, que van més lluny del que poden dir les paraules?

Sent la vostra música com una incitació al crit. Un crit que batega soterrat dins els avencs d'aquesta terra nostra.

Un crit que es fa esglai.
Que t'esgarrija i et congela.

Dins vosaltres hi palpita sempre un sentiment de tornada, una lluita pel retorn a la font, d'on xuclau l'encís de la inspiració.

Una dita xinesa diu: "Tot llarg viatge comença sempre per una primera passa".

Sempre tornau a aquesta passa, com l'oronella que retorna cada estiu al lloc on va néixer. Vos allunyuau, però per sentir el goig del retorn. Per escorcollar més a fons les arrels de la cançó popular.

De la cançó que es nodreix de la terra, de la nostra terra.

Que és blanquer.

I llivanya.

I argila.

Assaonada de suors, adobada de sacrificis, amanida amb la saviesa del que ha sabut fer del treball quotidià un art per viure.

Per això, dins la garbellada dels vostres cants, més enllà de les lletres i de la música, més enllà de tots els sons, agombolat dins la vostra capacitat de tornada, hi intuesc la suggerència d'un crit -que m'encisa i em subjuga- de la terra, de nostra terra.

Un crit commovedor.

Emotiu.

Entendridor.

Jo diria que dramàtic i patètic.

El crit d'un ésser que, poc a poc, l'heu anat buidant de la seva essència, de la seva identitat, de la seva idiosincràcia i l'ompliu d'escarni, de befes i d'afrontes.

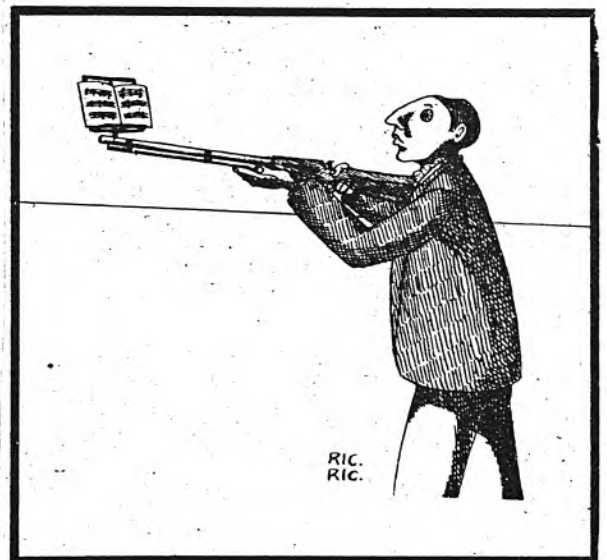
Es el crit aterroritzat d'una terra trepitjada per conqueridors aprofitats, calcigada per aventurers sense més sentiment que el benefici econòmic, que si en temps molt antic va rebre successives pallisses, saqueigs i robaris de vàndals, bizantins, normands

i moros, mai com avui havia estat tant depredada—ni tant destruïda, i, el que ho fa més desconsolador, és que ho és pels seus propis fills.

Per jo -i perdonau que en qüestió de música sigui un ignorant i vulgui amanyagar-vos de l'única manera que ho sé fer- la virtut més grossa de les vostres cançons, és el que no deis amb paraules, però que donau a entendre amb la vostra recerca dins els graners de la nostra cultura per retrobar les llavors vitanques de lo autèntic, de lo genuí i legítim de la nostra, gairebé perduda, identitat. I la vostra millor lluita és la de reivindicar, sense crides convencionals i rutinàries, el dret que tenim els nadius d'aquesta terra a ésser, com diu el poeta, el que som.

Per això, des d'aquestes pàgines de "Cap Vermell", vull encoratjar-vos a seguir endavant i dir-vos que, sense cap dubte, sou el grup més mereixedor d'aplaudiment d'aquestes contrades.

JOAN RAI
27 d'agost 83

Del programa hay tres personas: Carlos, uno de los operadores, Manolo, el secretario de redacción, y yo, Lisardo, soy el realizador del programa.

¿CUAL ES LA IDEA DE FONDO DE VUESTRO PROGRAMA? ¿COMO LO MONTAIS?

El programa ahora ha cambiado. Lleva seis años desde que se empezó. Entonces era más en plan documental, testimonio directo; ahora cuidamos más los contenidos, la forma de realizarlo. La idea de fondo es conocer cómo viven los diversos sectores de la vida de este país; sectores que no están en la picota. Generalmente se ha trabajado con gente con problemas de marginación muchas veces, pero también gente normal, españolitos de andar a pié y por casa tranquilamente.

¿NACE DE UN COMPROMISO DEL EQUIPO?

Sí, sí, efectivamente, el programa nació un poco así. Lo que pasa es que el programa de entonces a ahora ha cambiado mucho... Si el perso-

¿NACE DE UN COMPROMISO DEL EQUIPO?

Sí, sí, efectivamente, el programa nació un poco así. Lo que pasa es que de entonces a ahora ha cambiado mucho... Si el personaje pertenece a un sector o está metido dentro de un engranaje comprometido de tipo político o social, pues claro, existe un mayor compromiso.

¿EL CAMBIO SE HA DEBIDO A QUE TENEIS MAS LIBERTAD EN T.V.E.?

La verdad es que el programa, después de cinco años (se hicieron 200 programas de media hora), no se podía cortar. Era un programa de producción nacional, muy económico y con una aceptación bastante más alta que incluso los telefilmes y "Sesión de Noche" y cosas de este estilo; en el panel de audiencia siempre ha estado entre los diez primeros. Era un programa que gustaba a la gente y que no hacía daño ni cuando entraban los de un bando ni cuando entraban los de otro. Desde el "ABC" (incluso yo recuerdo que "El Alcázar" en un programa que se hizo sobre los jornaleros que trabajan en las canteras de mármol) al "Mundo Obrero" hablaron bien del programa.

Fa una temporada un apellà mallorquí va ser el protagonista del programa de televisión "VIVIR CADA DIA". Algunes expressions d'aquell programa provocaren declaracions de primera plana a la premsa local. Tres membres de l'equip que va fer aquell programa han passat el mes d'agost a un xalet de Cala Gat i hem conversat un estona amb ells.

¿SIGUE SIENDO ASI EN LA NUEVA ETAPA?

Yo creo que sí, aunque últimamente se ha achacado bastante al programa (siempre desde mi punto de vista particular) tocar o permanecer demasiado tiempo dentro del marco de sectores sumamente marginales o marginados (la chica que tiene que abortar, la chica que intentó matar al novio... recrear historias bastante oscuras). A partir de diciembre hará historias un poco

¿EXISTEN TEMAS TABU?

No, no; mientras te mantengas en la línea que se marcó el programa. Aunque ahora va a cambiar...

¿O SEA, QUE AHORA LO VAIS A ENDULZAR? ¿LO HAREIS UN POCO MAS DIGERIBLE PARA LA CLASE MEDIA?

Sí... Esa es una manía del director, que es muy partidario del drama y poco del documento: Eso son todo cuestiones personales. Yo creo que no se puede tratar a la gente, aunque no lo entienda, como retrasados mentales, como idiotas; no se le puede dar mascado completamente todo.

¿EL "DOCU-DRAMA" SE CONVIERTE EN "DOCU-COMEDIA"?

Sí, sí, y eso me asusta mucho, ¿eh? Y no tiene mucho sentido en T.V.E.

¿QUIEN MARCA ESTO?

Lo marca el director, pero por encima de él hay un jefe de unidad de una área, y por encima de éste está un director... es una ramificación perfecta, no?

¿EN TIEMPOS DE GOBIERNO U.C.D. DRAMAS, EN TIEMPOS DE P.S.O.E. COMEDIAS, HISTORIAS ALERGES?

Eso mismo ha comentado el "ABC"...

¿HASTA QUE PUNTO OS ENROLLAIS CON EL PERSONAJE O MANTENEIS UN ACTITUD PROFESIONAL, DISTANTE?

Es una bonita pregunta, más que nada porque nunca te la hace nadie. Y esa es la cruz fundamental de la gente que hace el programa. El problema que yo he tenido muchas veces, ya rebasando los cauces profesionales de trabajo, es que te enamoras, te encaprichas del personaje, de la gente con que trabajas. Generalmente te ocurre, porque si no, tú ya no habrías elegido este tema. Además la fórmula de trabajo del programa requiere convivir con el personaje; comes, cenas con él, hablas de lo que has rodado o vas a rodar. Con Jaime Santandreu estuvimos cerca de un mes juntos, es un hombre que se abre muchísimo, que lo dió todo, sumamente educado y con todo el mundo sabía estar y quería estar. Entonces nos encaprichamos todos (cámara, chófer, etc.) con el personaje.

Esto por un lado es positivo, porque se nota en la calidad del trabajo, se trabaja a gusto; pero, por otro lado, bueno..., a nivel personal o particular te crea una especie de dependencia de la que hay que salir, porque no puedes estar enamorándote de todos los personajes.

Muchas veces sufres. Yo sufrí con el programa de Jaime, al ver muchas cosas que en 1983 ya no tienen sentido.

Antes de ir a Alemania el Papa sacaron un monigote disfrazado de papa por el centro de las calles de Berlín, y había niños y personas mayores, había de todo, y no ocupó los titulares ni hubo alarma ni cosas de estas.

¿COMO NACIO EL PROGRAMA DE JAIME SANTANDREU?

Hará tres años que nosotros teníamos interés en hacer un programa un poco de alternativa a la tercera edad. Alternativa al señor que se encuentra perdido por los cuarenta o cincuenta años con el paro y todo esto.

Daba la casualidad de que Mallorca era un sitio con mucho turismo, había ido mucha gente de la Península, y surgió el hacer La Sapiencia. En aquel momento Jaime Santandreu participó de una manera sumamente espontánea, porque nosotros no contábamos con él, nos interesaban más los personajes que había dentro de la Sapiencia que la gente que estaba en torno a ellos (aunque no había mucha gente entonces).

Yo, cuando vi a Jaime Santandreu la primera vez, creía que era un carrilano de la Sapiencia; luego lo escuchas hablar y cambia todo...

Hicimos este primer tema, y nuestra idea era hacer las tres alternativas que tenía la Sapiencia en Mallorca, que eran tres comunas diferentes: El Puig dels Bous, Ca'n Gazà i la Sapiencia; pero bueno, con lo que había en la Sapiencia daba para hacer cincuenta programas; había sesenta y tantos hombres y cada uno tenía una historia tremenda.

Hicimos el programa de la Sapiencia, al año siguiente volvimos para hacer la otra parte, que era el Puig dels Bous (un poco la alternativa a la geriatría; esos señores realizando trabajos) y participaba ya más el grupo, el colectivo, que los señores que estaban allí. I al final había una persona que era un poco el eje de todo esto, una persona que yo creía que era la clave de todo, Jaime Santandreu. Yo tenía interés en hacer un programa con él, y qué mejor ocasión que esta del docu-drama. El fué uno de los primeros personajes que se propuso para hacer un programa de la segunda época.

(segueix a l'altra pàgina)

(ve de la pàgina anterior)

¿QUIEN HIZO EL GUIÓN?

No, no, Jaime no hizo nada. Yo lo conocía de antes, estuvimos charlando, coincidió con la muerte de su padre... Fué bastante importante para que él se decidiera por una postura. Una posibilidad era el programa de televisión y lo hizo.

Hablé con él, me contó su vida; se trataba de hacer un programa y un guión que se dedicase a reconstruir las partes, las claves que nosotros queríamos de su vida. La vida de él ha sido muy amplia; una trayectoria muy rápida además; el programa es de cincuenta y cinco minutos y tenías que acoplarte a esto.

Se hizo un guión, se comentó el guión con él. Se marcaba el tema, en ningún momento se marcaban los diálogos: Vamos a hablar del tema de la clandestinidad, o vamos a hablar del tema del narcisismo, o vamos a hablar del tema de la muerte, o yo qué sé... Y así se hizo. Pero el guión lo hice yo en este caso.

EL PROGRAMA LEVANTO AMPOLLAS A NIVEL DE IGLESIA... ¿OS HAN LLEGADO LAS SALPICADURAS?

No, no, nada. Desde el momento en que se emitió, recuerdo la noche en que estábamos en Radiocadena, se coparon todas las emisoras (esto no ha ocurrido en otro programa); llamaba todo el mundo, y la gente participaba bastante del lado de Jaime.

A nosotros nadie nos ha dicho nada. A mí me ha sorprendido la hipocresía de la gente. Poco después se emitió un programa sobre la Iglesia en que se decían bastantes cosas más fuertes de las que decía Jaime; lo que pasa es que la gente le tiene mucha envidia, no?

A este personaje se le tenía mucha envidia, yo creo; y, entonces, después del programa, ha habido un mes y pico en que no se ha hablado nada del tema hasta que, bueno!, un señor (que en este caso sería el Obispo) se ha visto en la necesidad de proclamar algo, de reaccionar ante esto, y ha reaccionado de esta manera; pero a nosotros de salpicaduras, nada.

Todo lo contrario: a la gente le ha gustado muchísimo y nos ha felicitado. Se ha encariñado muchísimo con el personaje. Se han recibido infinidad de cartas. Ha sido el programa que más cartas ha suscitado a excepción de otro rodado en Palma: la historia de Pablo, un ex-presidiario que venía a robar aquí pisos. Ese molestó mucho a la opinión pública; superó en cartas a Jaime Santandreu.

Hay mucha gente farisaica. Aquí la prensa amarilla tiene un futuro siempre maravilloso.

¿HAY PERSONAJES QUE LLAMAN A LA PUERTA?

Sí, algunos. ¿Visteis un programa que era de un transplantado de Talavera de la Reina? Le habían transplantado el riñón. Este señor llegó al programa, se bajó los pantalones delante del director y dijo: mira qué cicatriz tengo... estoy dispuesto... Haces un programa con él y lo haces como quieres, porque el tío está dispuesto a todo.

También depende de lo que se diga, no? Un señor que habla del Papa, hay que medir más las palabras...

¿POR CUANTO SALE UN PROGRAMA?

Es baratísimo. Un poco más de medio millón; seiscientas mil. Un corto de cine de tres minutos puede valer mucho más. A un amigo, un corto de siete minutos le costó setecientas cincuenta mil; y esto es una hora. Es una forma de ahorrar dinero increíble.

Supongo que para el director del programa su pique será hacer un programa que la gente lo ve, que hay show, que la prensa habla de él, y cuesta nada: es un regalo. Y, encima, tiene la posibilidad de meter dos anuncios en medio en los que gana más de lo que le ha costado el programa. Es una bicoca esto. A él le interesa estar bien con la opinión pública y con la opinión pública de la Casa.

Joan Ravi

A don Bartomeu Balaguer.

És difícil el que vostè m'ha suggerit. En principi vaig subretxar la idea perquè no me crec preparat per posar paraules a les petites vivències de cada nit. És difícil donar vida a les petites pors, a les petites covardies, a les anècdotes i endergues que són el pa de cada vespre. Fer atractiva una petita facècia i que el lector se senti suggestionat i fascinat en la seva lectura, és una tasca força complicada i treballosa, per a la qual s'ha d'estar capacitat.

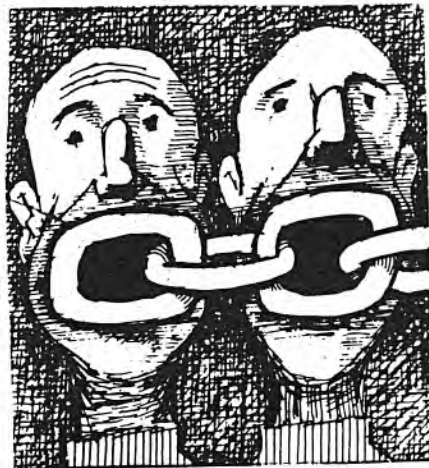
Però, malgrat totes les dificultats, m'agrada engrescar-me en l'aventura de les paraules i em sent seduit per la idea de posar mots a la petita crònica viscuda una nit a la consergeria de l'hotel.

Avui només intentaré contar-li --ja me dirà si ho he aconseguit-- la vivència repetida cada vespre, un rera l'altre, la vivència de la soletat, una soletat viscuda vora mateix de la multitud. Una multitud engrescada en les seves cabòries i les seves pruiques, que omple l'hotel. Gent. Tot ple de gent. Gent que viu el seu son, el seu desvetllament, el seu malson o les seves concupiscències. Gent que viu la seva vida. I des d'aquí, des del "hall", s'intueix la seva presència, se sent, soterrat, el seu batec, latent, ocult rera les portes, dins les cambres.

Han passat ja les primeres hores del vespre, quan tot queda reduït a la monotonia de donar les claus als clients que compareixen, acabades les tresqueres i les gresques. Les rialles d'uns es mesclen amb l'empipament d'uns altres. Hi ha cansaments i borratxeres, llengües afilades i empegueïments, esguards que es perden, desitjos que s'enfilen, llautó que se desclou...

I un va entrellucant que la gresca i l'aparença frívola i desenfadada de les vacances no són més que una forma d'escapolir-se de les petites misèries que omplen d'amargor el viure de cada dia.

I arriba l'hora de la soletat. Comença el silenci. No és un silenci fet de tots els silencis, sinó un silenci farcit de renous, de sorolls gairebé imperceptibles, de saluets indesxifrables, apagats, greus... Una porta que se tanca, un grifó que vessa, un ronc, un llit que grinyola, unes petjades sobre la catifa, un gemec, un desig..., una besada, pentura un estel que cau...

Tot un silenci viu, que batega suggeridor, que es desfà en una esclator d'endarrers. Un silenci que no serveix per a la reflexió, perquè, malgrat el seu assossegament, està reblit d'espires inquietants, de recels i de basques. I també de pors, de petites pors, de inofensives pors, d'enutjoses pors. Una por que es fa i es desfà, que es romp i es repeteix, que s'arrossega, com ones sobre la platja de la soletat. No és una por viscuda i profunda, arrelada fonda, no. És una por superficial, manllevada a qualque llibre, a alguna novel·la de intriga, on els petits saluets solen adquirir grans significats. Una por que sura a flor de pell, que llenega i es perd. Una por de nit. Perquè la nit tranfigura les coses, esborra les formes, transmuda els comportaments, altera les idees, trastoca els sentiments, creixen els misteris, s'encenen els desitjos i, fins i tot, les violacions de la moral establerta prenen un caire menys obscè.

(segueix a l'altra pàgina)

(ve de la pàgina anterior)

Són, també, les hores bordes, eixorques, llargarudes, a vegades interminables, aparentment inútils, dúna espera sense clarícia, com la vetlla d'una incògnita, dún misteri que, nit rera nit, no es desclou.

Són, també, hores en que me sent inútil, buit de tota cobejança i aspiració, amb el cervell ensurat, flotant dins la fosca, com un suro sobre les ones, sense més afany ni cobdícia que veure passar les hores amb promptitud. Però tots els rellotges del mon s'han tornat ganduls, els seus engranatges les mou la peresa i l'accídia i les campanades no cauen aplomades, mes bé floten, suren dins l'aire amb deixadesa, indolents, vacil·lants.

I la nit pesa, es fa densa i feixuga, massissa, aclaparadora, com si tot l'aire i tota la fosca i tot el silenci es comprimís al meu voltant per fer més engoixosa la soledat, per afeixugar-la.

És una soledat sense escapatòria. Ni l'esvoranc de la lectura em serveix per escapolar-me. Hi ha un deure i una responsabilitat que em fermen a ella, que em lliguen, que m'endogalen i fins a la matinada no s'afluixa l'embaulat de les seves cadenes. I l'auga

està lluny.

De prompte es produeix el miracle, el prodigi que desclou el misteri de l'espera. En principi no sé si és un plor, un gemec o el miolar d'un moix enzelat. Però llavors el saluet es concreta, sembla el plor assustat d'un infant. Està allí, en pel, assegut sobre la moqueta del passadís. Quan me veu, malgrat tenir els ulls inundats de llàgrimes, li brolla un somriure a l'esguard. Minva la por, la petita por de sentir-se abandonat. És un nin d'uns quatre anys. L'agaf i li eixuc les llàgrimes. Passadís envant hi ha la seva cambra. Entram i l'agec dins el llit. A l'altre llit hi dorm el seu germanet més gran. Ell s'ageu cul enlaire, abraçat al coixí. Me qued una estona vora el llit. S'ha dormit. Deix la cambra amb un llum encès.

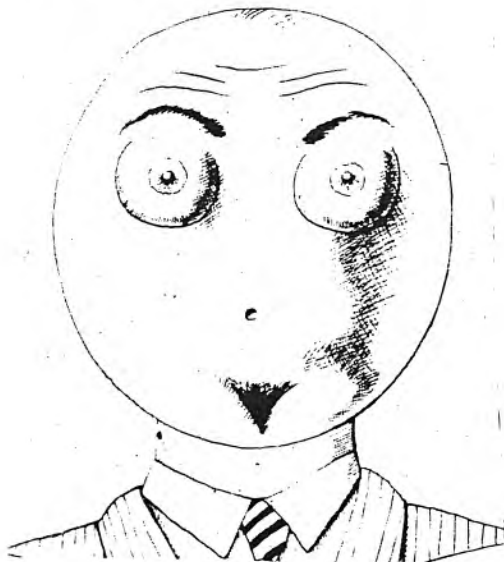
Ja no me sent inútil ni buit. Les hores d'espera han deixat d'ésser bordes. Tota l'eixorquia ha donat un fruit. Anit, almenys, he servit per aconsolar un infant, per espoltrir una por, per repenjar un estel caigut.

Aquí queda, don Bartomeu, constància d'una petita anècdota d'un hotel, com vostè diu, cosmopolita.

Gràcies per la suggerència.

COLLABORACIONS

PELL DE RATA

Amb la pell de color de pell de rata, es bada a les tardes de discoteca quan els nois són un mar d'olor de mel.

Oberta al noi més fortarrenc, regala plors pertot.

Si tinguessis fortor li diries: "Té" i li donaries el penis enraanat. Si marxés de puntetes cansat de la comèdia, sentiràs uns gemecs petits. Si marxés a passa llarga, s'espanta i calla. Si li dius "pobreta" estas perdut.

Val més fer el distret i mirar-la sense esma, esperar que es cansi i que faci portal perquè ja no pots més.

ANTONI GUISCAFRE

M A R I C Ó ?

NOSALTRES TAMBÉ !!

SCHWUF = Grup de maricons de Frankfurt.

Markus, Bernd, Philip, Martin, Dieter, Jürgen, Dieter; ells són estudiants i treballadors, maricons. Davant la seva presència, provocativa, malgrat la seva ironia de maricons impenetrable, volem conèixer la seva vida com a grup organitzat.

Cap Vermell: ¿Què és el SCHWUF?

És un grup de maricons, de persones marginades dintre de la societat. L'insult de "maricó" s'ha tornat en nosaltres provocació viva. Ens reunim sobre tot per compartir experiències i fer autoconsciència.

C.V.: ¿Quina és la història del grup? Sabem que Frankfurt sempre ha estat un dels llocs forts per als moviments homosexuals.

Els anys 70-80 representen l'efusió de la consciència dels maricons. Ens organitzàrem el 80 per dur una taula de propaganda i llibres al "Festival Rock contra la dreta", aquí a Frankfurt. Després nasqueren tres grups d'autoconsciència i un grup per fer la teoria dels maricons; tots ells es coordinaven en un ple.

Avui hi ha a Frankfurt més de 16 grups independents de maricons. Per exemple:

"L'Ajuda Rosa" (Teléfon d'ajuda per a maricons, els diumenges decapvespre).

"Pink Power" (El "Poder Rosa", grup de i per a maricons molt joves).

"Grup del cine alternatiu per a maricons".

C.V.: ¿Quins han estat i són els vostres objectius concrets d'acció dins la societat com a grup organitzat?

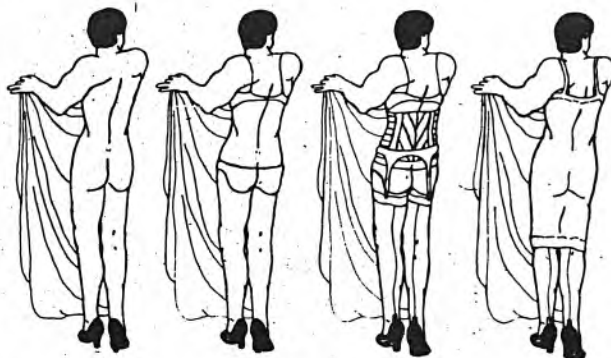
L'any 1981 vàrem esser presents a la lluita contra la nova pista de l'aeroport de Frankfurt...

El 30-I-1983 els maricons vàrem fer una demostració contra la dreta alemanya i els neo-nazis...

Jo vaig escriure en els escusats d'homes del Grüneburgpark:

"La porta fa alt,
el portal fa llunyà,
arriba el calent temps del sol".

Ara organitzam festes de maricons, mantenim la nostra presència dintre de la Universitat de Frankfurt com a tals; i, molt important, hem de començar una campanya de desmitificació de la malaltia "A.I.D.S." (Acquired Immunity Defect System), començada en els Estats Units i que causa la pèrdua de les defenses del cos contra les malalties més generals. És una malaltia que es propaga per contacte i encara no se sap tractar mèdicament. Es vol convèncer l'opinió pública de que a aquesta malaltia la propaguen els maricons amb les seves relacions sexuals, i hem de lluitar contra això.

C.V.: ¿Teniu ideologia política?

Ens entenem bé amb els verds, però sense dogmes. Ara bé, també hi ha maricons de dretes.

Creim en una nova societat on la persona ja no estigui condicionada per una sola forma d'existència i de moral. Nosaltres volem esser una altra forma de vida, una "subcultura" dintre de la societat.

Volem aclarir les idees de la gent:

Homosexualitat: És una paraula tècnica per descriure un comportament sexual anormal.

Maricó: És el nostre nom; paraula per a la lluita. Símbol de la nostra autoconsciència i provocació. Retrobada a Berlín i a Frankfurt.

Homoeròtica: Relacions personals, sentimentals, d'home a home.

La conversa segueix camí del bar.

Frankfurt, 20-VI-1983
Mateu Gili

Historia de Capdepera

L'AMO EN JOAN "COLL", Joan Sancho Alzamora. (1879-1956)

CAPITOL X

Quan el perill dels moros no era tan gros, a principis del segle XVIII, començaren a fer cases fora del Castell i seguiren abandonant les de dedins, de modo que a començos del XIX ja hi quedaven poques famílies i, en acabar aquest segle, ja no hi quedava ningú.

Devers l'any cinquanta dins el Castell hi vivien un poc més d'una dotzena de famílies, regularment les més pobres del vesindari; no pagaven lloguer. Per dar raó d'això posaré alguns noms d'elles que he pogut recollir d'alguns vellets complaents. Aquestes eren: Mestre Sans, Madò Poblara, En Prim, En Miraies, En Gallu, En Negret, En Quer, Madò Mònica i en Veguer, respectivament; i els dos carrers darrers que existiren foren els dos que

formaven angle a la Porta del Rei En Jaume i les dues cases de més a prop del Portalet.

Amb l'abandó del vell radi, vengué la seva demolició, les pedres i tot lo útil se fé servir per muntar altres edificis. El caciquisme sempre ha tengut vida i en tindrà; demanau-ho a la torre d'En Banya i al molí de davant el Portalet i qualque casa del carrer de la Mar i moltes pedres vos diran que, com és més bo de devallar que pujar, en lloc de formar part d'un monument com seria el poble vell si se conservàs tal com fa dos-cents anys, els ambiciosos les s'endugueren per avall perquè els cacics ho comportaren, quedant solament els escombros per produir figueres de moro, perquè per avall no servien per res.

Per la pau, ara

TEMPS PERDUT

Avui, com quasi sempre, estava carregat de feines. Gairebé sense saber el per què, he tancat la meva agenda i he anat a una ermita, enfilada al capcurucull de la muntanya, per trescar lliurement pels caminois irregulars de la garriga.

Tot contemplant els paratges que allà hi ha, he deixat que les netes altures, que el blau encés de l'aigua de la badia, que l'olor fresca del romani i la remor alegre dels picarols, fessin una joiosa festa dins la meva ànima, cansada ja de tantes anades i vengudes.

Aleshores, he pogut descobrir les excel·lències del temps perdut, allunyat dels horaris rígids, d'utilitats materialistes i de profitoses ganàncies, i he pogut estimar les coses més polides de la creació.

He pensat: I que ho és de bo el temps perdut...

Temps perdut mirant la poesia amagada dins els ulls innocents d'un infant.

Temps perdut combregant amb l'encís embriagador d'un paratge verge.

Temps perdut amb una conversa amistosa a la tardor, quan les hores esdevenen oportunitats de convivència i d'acollida.

Temps perdut escoltant la música del silenci, mirant la màgia de les estrelles o sentint l'afalagadora carícia de l'oreig del matí.

Temps perdut benauradament, i que fa que, a la llarga, arribin a la postra ànima onades de tranquil·litat i de salut.

Gregori Mateu Estarelles.

SCHUMACHER, E. FRITZ. Lo pequeño es hermoso. Edicions Orbis, S.A. 1983. Traducció al castellà: Oscar Margenet.

SEGUIT EXACTAMENT DE QUATRE NOTES
A PEU DE PAGINA

L'autor Fritz Schumacher, economista anglès, a més de la producció intel·lectual recollida a aquest i altres llibres, treballà amb l'"Associació del Sòl" organització estimuladora de l'agricultura orgànica; fou economista en cap de l'empresa Nacional del Carbó Britànica i fundador del Grup de Desenvolupament de Tecnologia Intermittja. Tot això li donà una experiència pràctica que plasmà a les seves obres.

"Small is beautiful", 1973, coincidí amb els principis dels moviments ecologistes, el renaixement del pacifisme, el fracàs del desenvolupament dels països pobres, amb la crítica als fonaments de l'economia ortodoxa i també amb la primera pujada dels preus del petroli -octubre 73- i ben aviat amb el que hom denominà "la crisi". Tot això va fer que ben prest es convertís en llibre de capçalera per molta gent crítica envers la situació mundial..

El llibre, de fàcil lectura, exposa de manera diàfana idees que en aquell moment eren novetoses:

La ideologia a l'economia (meta-economia, en terminologia de l'autor) es tractat per Schumacher de manera original contrastant l'economia creixentista amb una hipotètica economia budista. Es tracta d'un dels passatges més coneguts de l'obra.

Denuncia la ingènua creença del creixement il·limitat en un món de recursos escassos i els greus perills que comporta organitzar la societat sobre aquest principi.

L'educació, entesa com a transmissió de valors, és, per l'autor, el recurs més important que té la humanitat. L'obsessió per una ensenyança tecnificada (com és, per exemple, la proposta de Servan-Schreiber en el seu llibre tecno-feixista "El desafiament mundial") condueix a la infelicitat

i a la pèrdua de la dignitat humana. (Recordau "Taronja Mecànica"?).

Una de les aportacions més interessants és la de Tecnologies Intermittges que poden ajudar l'augment de benestar dels països pobres evitant la dependència tecnològica.

En front de la "producció massiva" aconseguida amb una intensiva utilització de capital i poc treball suggereix la "producció per les masses" utilitzant "eines de primera qualitat" i la modificació del sentit filosòfic-religiós del treball.

Partidari de la descentralització (d'aquí el nom del llibre) i col·lectivització de les grans empreses, proposa com a model del primer l'empresa Nacional del Carbó que ell dirigí. Del segon, la companyia fabricant de plàstics "Scott Bader" que es regeix per una constitució bastant original: dimensió limitada, no més de 400 obrers; els socis-treballadors no poden ésser acomiadats; diferències màximes de remuneracions de 1 a 7; no vendre a ningú que utilitzi el plàstic en la fabricació d'armes; etc.

A pesar dels deu anys des de la seva aparició continua éssent interessant i amb idees que poden ajudar a resoldre la crisi econòmica. (1) (2) (3) (4).

(1) Per segona vegada s'ha fet un curset d'animació per a nins i nines. Vaig parlar amb els mestres i digueren que trobaven poca col·laboració. Tenen un presupost elevat i són els primers en lamentar que no ho aprofitin els al.lots del poble. L'any que ve, si el Sr. March paga i el Sr. Reagan no ha pitjat el botó, es farà el tercer curset. Deixarem passar la tercera oportunitat?

(2) Quin discurs no li enflocà el Senyor Batle al Senyor de les mil cinc-centes faltes! Chapeau!

(3) Per primera vegada al llarg de la Història Universal els programes de les festes de Sant Roc s'han redactat en mallorquí.

(4) Enguany a les festes no hi hagué mostra de dones, tal com si de cans de bestiar es tractàs. Mos ha dignificat a tots.

LLUCIA SIRER I FUSTER

Una vegada més el foc ha fet la seva presència destructora dintre de la nostra naturalesa i pinar. I, quan ja s'ha cremat tot lo que s'ha cremat, amb el núvol del fum es va fonguent la pregunta per la identitat de l'agressor contra la vida de la natura. I va creixent la nostra frustració i fins i tot el nostre desinterés. Una altra vegada foc!! Quin fàstic, deixau-me en pau, que anit vaig a sopar!!!

Pot ésser que ja haguem perdut l'instint de conservació de la naturalesa, que és veritablement un dels instints de conservació de la vida. Però el crit calent de tots els focs que aquests dies passats han cremat sobre l'illa de Mallorca, han fet la ferida que pateix el nostre entorn natural encara més fonda. I el cremar dels pins, no és la destrucció d'un dels encants de l'illa per als turistes alemanys, sinó que suposa el desequilibri i la destrucció ecològica de les condicions materials per a la vida humana, per a la nostra vida. Sí, perquè la naturalesa no és tan sols hermosa, sinó també una part llunyana del cos humà; la naturalesa és una part del nostre cos, perquè nosaltres som una part de la naturalesa; la nostra vida suposa les mateixes condicions materials de qualsevol altre ésser vivent; sigui pi, llimac, ase o peix.

Abans he dit que nosaltres hem perdut l'instint de conservació de la naturalesa, però crec que encara no l'hem desenrotllat a aquest instint, ja que dintre l'evolució ecològica del planeta Terra, encara cap element havia posat en perill l'existència de la totalitat viva que avui deim naturalesa.

Es cert que abans, quan hi havia foc, s'aturava la vida del poble. Avui, però, l'evolució socio-econòmica de la societat humana ha arribat a aquest punt de les seves relacions amb la naturalesa: Un element (home) posa en perill la vida de la totalitat (naturalesa+home). Si no canviem de forma de vida, amb cent anys hauré destrossat lo que la naturalesa havia elaborat amb milions d'anys d'evolució. L'evolució dels elements materials de la naturalesa ens ha elaborat a nosaltres,

i ara nosaltres estam matant la totalitat viva, la gran mare. Aquesta profunda traïció té les arrels en tradicions ideològiques molt antigues: antropocentrisme (l'home com a l'únic ésser intel·ligent i racional, i per això l'únic que decideix el destí de la naturalesa) i creacionisme (un déu no terrenal ha creat l'home com ésser superior, amb dret a dominar sobre els altres animals i tota la terra). Però no hem d'oblidar que la traïció a la gran mare és, al mateix temps, el nostre suïcidi.

Aquesta terrible contradicció, des d'una perspectiva marxista, s'explica per l'acció d'uns interessos econòmics molt concrets, darrera els que hi ha un nombre molt concret de senyors que viuen en aquesta societat: Amb nom de procés de producció industrial; de sistema econòmic de mercat o capitalista i la seva coacció social del consum. La destrucció de la naturalesa per l'home és un paral·lel de la destrucció de l'home per l'home.

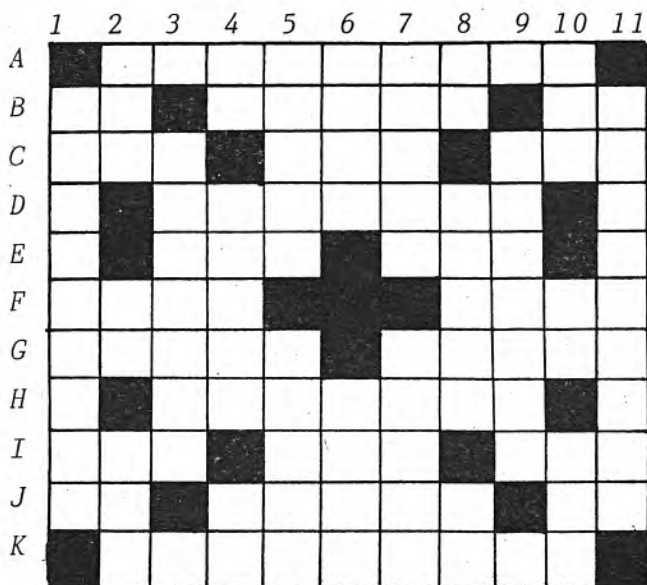
Però el dolor dels pins cremats ha de servir per qualque cosa, si és que no morim abans, no ens matam els uns als altres en el desprec. La contradicció del foc, que profundament afecta la persona de tants de mallorquins, perquè els pins cremen, ha d'ésser contradita. La negació del foc en el pinar serà negada per una nova forma d'autoconsciència i integració amb la naturalesa, aquí a Mallorca; una forma d'existència que no mor, sinó que va creixent en forma de resposta positiva a la contradicció del foc, essent una afirmació que anul·la la negació.

L'home reconeixerà la naturalesa, viura com la part d'ella que en realitat és, i serà la seva auto-consciència; l'home serà llibertat per l'home. Això és possible perquè hi ha persones amb esperit lluitador, que volen canviar aquesta societat d'avui, i que són capaços de convèncer tots els altres d'aquesta necessitat d'una societat molt més humana; que vol dir més natural.

MATEU GILI

PEPETA BESTARD MORATÓ

MOTS ENCREUATS

HORITZONTALS: A) En femení, persones que tenen destresa per a nedar.- B) En la numeració romana, dos. Al revés, executo un treball sobre un cos viu amb el propòsit de guarir-lo. Arbre de fulles petites, flor blanquinosa i fruit sec.- C) En femení, sense roba. Al revés, animal de molta resistència. En aquest moment. D) Preposició. Al revés, fets o esdevinuts fa poc. Consonant.- E) Consonant. Germana del pare o de la mare. Extremitat que serveix per a volar en els ocells. Consonant.- F) Al revés, accident propi del verb. Aplicació de l'activitat d'una força a un fi.- G) Al revés, fixa la vista en tu mateix. Gegants que devoren gent en els contes.- H) Abreviatura de punt

cardinal. Sentiment de plaer i viva satisfacció. Consonant.- I) Al revés, riu d'Europa. Conegut per primera vegada. Establiment on prendre begudes.- J) Grau d'agudeses d'un so. Estol de caps de bestiar que es crien i pasturen plegats. Part del cos al final de cada braç.- K) Referent a la narració.

VERTICALS: 1) Que no té gana.- 2) Lloc on ponen ous els ocells. Preposició. Al revés, home jove.- 3) Vocal. Causar gran sorpresa, espant. Vocal.- 4) Nota musical. Al revés, terme, punt últim. Consonant repetida.- 5) Conjunt de partícules com les d'una platja. Conduir o portar.- 6) Que ocupa el nombre deu en una sèrie. Elàstic i flexible, serveix per enganxar.- 7) En femení, que no permet el pas de la llum. Al revés, signe del zodiac.- 8) Al revés, metall preciós. Lloança. Al revés i en anglès, l'article neutre.- 9) Vocal. Nom de dona. En la numeració romana, cinc.- 10) Al revés, de color groc daurat. Nota musical. Propietària.- 11) La muller d'algú respecte als fills que aquest té d'un matrimoni anterior.

SOPA DE LLETRES

VUIT MESOS DE L'ANY

A	E	G	N	S	M	A	I	G	M
B	L	J	Z	C	A	X	B	H	L
T	F	O	R	E	R	B	E	F	N
S	T	X	I	T	G	R	C	I	Y
O	G	H	O	L	B	I	C	N	O
G	U	G	A	M	U	Z	U	J	M
A	H	L	E	U	E	J	D	T	P
G	V	S	P	N	R	A	H	K	O
D	E	M	B	V	E	F	E	J	R
D	I	G	R	D	S	R	I	L	P

- Alineació possible, que no provable, de l'Escolar: Carlos, Sola, Víctor, Corsino, Arratibel, Juanjo, Coque, Montero, Lozano, Trini i Contreras.

- Això es diu: "Operació: Cantera en marxa".

- Suplents: Arrom, Pericàs i Pérez-Paredes.

- Això es diu: "Operació: Banquet del poble".

Altres jugadors: Toni Fernández, Manolo Fernández, Roig, Martí, Serra, Sancho, Miquel Angel, Riutort...

- Això es diu: "Operació: Ja hi som tots."

- I amb tot i amb això, ara resulta que el drenatge del nou terreny de joc no beu així com toca.

- Pentura si, en lloc d'aigua, provaven de donar-li "Campoburgo"...

- I resulta, també, que els juvenils, infantils i alevins no tenen, per ara, solucionat el problema dels desplaçaments.

- Desplaçaments que, com sempre, hauran de pagar els pares.

- I resulta que, com sempre, les quotes de soci han tornat pujar.

- Deu ésser per allò de la tribuna coberta.

- I resulta que, enguany, el Torneig de les Festes, ha deixat més beneficis que mai.

- I a pesar d'això, els doblers no basten.

- "El Escolar es el equipo ideal..."

- I resulta que, diguem lo que diguem, i critiquem lo que critiquem, volem que l'Escolar guanyi tots els partits i faci campió i pugui a Tercera.

- I es qui no ho cregui que ho vagi a cercar!

- De moment, els socis de la secció de basquet (quotes a part), poden respirar tranquils.

- Després d'un curset intensíssim, farcit de dificultats i sols per a escollits, en Tomeu Català ha tret el títol d'entrenador.

- Lo bo és que ell encara no ho sap. Com que és a trescar món...

- Malgrat la seva absència, els al.lots i al.lotes "basquetistes" (?), segueixen entrenant i preparant la difícilíssima competició que tenen per davant.

- Mentrestant, els tennistes han disputat una mala catefa de torneigs i "gran-prix" que, o bé ha guanyat un jugador local, o bé han guanyat en Palmer, en Nadal o en Felio Morey.

- Jugadors, aquests, que no poden ni fermar les sabates a n'en Tous.

- Un Tous que no va poder guanyar ni el "Cobra" davant un jugador, que no recordam ni que nom, perdut dins la classificació de l'A.T.P.

- Notícia positiva del mes: En Tomeu Pascual ha fitxat pel Mallorca.

- Pensam que En Tomeu, tant per les seves qualitats com a desportista com per les seves qualitats humanes, s'ho mereixia.

- Enhorabona, Tomeu! Esperam veure't aviat a Primera Divisió.

- Notícia negativa del mes: Degut a la pluja, es varen haver de suspendre les carreres de cavalls de Sant Bartomeu

- I Sant Bartomeu, sense carreres decavalls, és manco Sant Bartomeu.